

Zpráva veřejného ochránce práv o činnosti za 2. čtvrtletí roku 2021

Podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, informuji Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o své činnosti.

A. Činnost ochránce v číslech	3
B. Veřejná správa	6
B.1 Skončení služebního poměru/Vyřizování stížnosti/Seznámení s opatřeními zohledňující omezenou zdravotní způsobilost (sp. zn. 5512/2019/VOP)	6
B.2 Nedostupnost předškolního vzdělávání (sp. zn. 513/2021/VOP)	6
B.3 Poučení sociálního odboru obecního úřadu o možnostech získat od Úřadu práce ČR dávky pomoci v hmotné nouzi (sp. zn.: 334/2021/VOP)	7
B.4 Nevhodné podmínky pro paraplegika ve věznici (sp. zn. 2996/2020/VOP)	8
B.5 Nutná obrana vůči útočníkovi v přestupkovém řízení (sp. zn. 4828/2020)	9
B.6 Konference, kulaté stoly a školení	10
C. Dohled nad omezováním osobní svobody a sledování vyhoštění	11
C.1 Systematické návštěvy a sledování vyhoštění	11
C.2 Zásadní pracovní setkání	11
C.3 Výročí působnosti jako národního preventivního mechanismu a dohledu nad realizací vyhoštění	12
D. Ochrana před diskriminací	13
D.1 Vyloučení starobních důchodců z možnosti získat odměny (sp. zn. 1897/2018/VOP)	13
D.2 Vstup lidí s postižením v doprovodu asistenčního psa do prodejen potravin (sp. zn. 5255/2019/VOP)	14
D.3 Skončení cestovního pojištění k platební kartě z důvodu věku (sp. zn. 1153/2020/VOP)	15
D.4 Výzkumy a doporučení	16
D.5 Zásadní pracovní setkání	18
D.6 Osvěta	18
D.7 Konference, kulaté stoly a školení	19
E. Sledování práv lidí se zdravotním postižením	20
E.1 Zasedání poradního orgánu	20
E.2 Výzkumy a doporučení	20
Doporučení k ukončení omezování vycházení klientů v pobytových zařízeních sociálních služeb	21
E.3 Spolupráce s neziskovými organizacemi a lidmi s postižením	22
E.4 Konference, kulaté stoly a školení	22

A. Činnost ochránce v číslech

V 2. čtvrtletí 2021 ochránce obdržel celkem **2021** podnětů (o 103 méně než loni ve stejném období). Podíl podnětů v působnosti (**72 %**) se drží nad průměrem roku 2020 (68 %). Nejvíce podnětů se tradičně týkalo sociálního zabezpečení – zejména důchodů a dávek (302), staveb a stavebního řízení (144) a činnosti orgánu sociálně právní ochrany dětí (86).

Ve **121** podnětech lidé namítali nerovné zacházení, z toho v **60** případech z důvodů zakázaných antidiskriminačním zákonem. V **16** případech ochránce poskytl informace a analýzy týkající se diskriminace mezinárodním subjektům či vnitrostátním orgánům.

Ochránce realizoval **13 návštěv zařízení** (dětské domovy, věznice a policejní cely). Ochránce sledoval **2 vyhoštění** cizinců a prostudoval **1547** rozhodnutí o vyhoštění.

Ochránce dokončil výzkum přístupnosti sociálních služeb azylové domy a noclehárny lidem s postižením.

Počty podnětů ilustruje následující obrázek:

PODNĚTY

2021

podnětů doručených
ve II. čtvrtletí 2021

72 %

podnětů patřilo do
působnosti ochránce,
a mohl se jimi tedy zabývat

jedná se o

10 %

nárůst oproti II. čtvrtletí 2020

důchody | 153

územní, stavební řízení,
užívání stavby a řízení
o odstranění staveb | 144

činnost OSPOD | 86

péče o zdraví, ostatní
působnost Ministerstva
zdravotnictví | 57

činnost Vězeňské
služby ČR | 64

správa na úseku
školsství | 53

příspěvek na péči,
dávky pro zdravotně
postižené | 57

121

podnětů s námitkou
nerovného zacházení

diskriminace ve smyslu
antidiskriminačního zákona
se týkala 60 podnětů

ČINNOST

1547

prostudovaných
rozhodnutí o vyhoštění

24 vyřízených žádostí
o informace

ochránce natočil
podcastů

13

jedná se o 38%
nárůst oproti I. čtvrtletí 2021

ochránce uspořádal 9
vzdělávacích akcí

VÝZKUM:

- přístupnost sociálních služeb azylové domy a noclehárny lidem s postižením
- k přístupnosti informační linky „1221“ pro lidi se sluchovým postižením

DOPORUČENÍ:

- k omezování vycházení klientů v pobytových zařízeních sociálních služeb
- výzkum a doporučení k přístupu občanů EU ke knihovním službám v ČR

B. Veřejná správa

Již od roku 2001 ochránce chrání osoby před nezákonným či jinak nesprávným jednáním nebo nečinností správních úřadů. Má právo nahlížet do spisů, žádat úřady o vysvětlení a může vést místní šetření. Zjistí-li pochybení úřadu, doporučuje opatření k nápravě, rozhodnutí úřadu nemůže zrušit ani nahradit.

B.1 Skončení služebního poměru/Vyřizování stížnosti/Seznámení s opatřeními zohledňující omezenou zdravotní způsobilost (sp. zn. 5512/2019/VOP)¹

Podnět stěžovatelky obsahoval tři samostatné případy. První představoval skončení stěžovatelčina služebního poměru rozhodnutím ke dni podání žádosti. Jelikož se rozhodnutí doručovalo poštou, služební poměr skončil dříve, než stěžovatelka rozhodnutí převzala. Účinky rozhodnutí tak nastaly před jeho vykonatelností. Druhým případem bylo vyřízení stížnosti ze strany ředitelky odboru. Stěžovatelka se na ni obrátila e-mailem, ve kterém upozorňovala na šikanu a bossing ze strany vedoucí oddělení. Ředitelka odboru odpověděla, že se ke vznesenému obvinění nebude vyjadřovat a věcí se dále nezabývala. Nakonec stěžovatelka namítala, že nedošlo k zohlednění skutečnosti, že je zdravotně způsobilá k práci, pokud nemá kontakt s klienty. Služební orgán tvrdil, že nabídl stěžovatelce přijetí takových opatření, která by jí výkon služby umožnila. Stěžovatelka oponovala, že s žádnými takovými opatřeními ji nikdo neseznámil. Služební orgán své tvrzení nedokázal prokázat, protože k seznámení mělo dojít pouze ústně.

Ochránce vytknul služebnímu orgánu vydání rozhodnutí se zpětnými účinky; současně ale tento postup nevnímal jako systémové pochybení, proto nepožadoval přijetí opatření k nápravě. V případě stěžovatelčina e-mailu ochránce konstatoval, že s ním měla ředitelka odboru naložit jako se stížností a tuto stížnost řádně vyřídit. Nakonec ochránce služebnímu orgánu vytkl jeho neschopnost prokázat, že stěžovatelku seznámil s navrženými opatřeními, která měla zohlednit její zdravotní stav. Služební orgán v obou posledních případech pochybení uznal a přijal navržená opatření k nápravě – proškolil představené ve věci vyřizování stížností a zajistil, že státní zaměstnanec bude písemně seznámen s navrženými opatřeními, která zohledňují jeho zdravotní způsobilost.

B.2 Nedostupnost předškolního vzdělávání (sp. zn. 513/2021/VOP)²

- I. Podmínka ohrožení ve smyslu ustanovení § 178 odst. 3 školského zákona je splněna i tehdy, když neexistuje mateřská škola, která by měla povinnost přednostně přijmout dítě, které má nárok na předškolní vzdělávání.

¹ Celá zpráva o šetření je dostupná v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9416>, závěrečné stanovisko ochránce je dostupné zde <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9414>

² Celá zpráva o šetření je dostupná v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9420>

- II. Právní nárok na přijetí do spádové školy nemůže být popřen ani za situace, kdy dítě s právem přednostního přijetí do mateřské školy navštěvuje nespádovou mateřskou školu. Důvodem pro takové počínání dítěte a jeho rodičů může být právě fakt, že obec nemá spádovou školu a rodiče byli nuceni zvolit jiné možnosti.
- III. Opatření obecné povahy dle ustanovení § 178 odst. 3 školského zákona je krajním a dočasným řešením porušení povinnosti obce, která nezajistila předškolní vzdělávání svých dětských obyvatel. Jeho vydání s sebou může nést v praxi nemalé obtíže. Tyto obtíže však nejsou relevantními, neboť jsou-li splněny zákonné předpoklady, nemá krajský úřad možnost správního uvážení a je povinen konat.

Na ochránce se obrátil otec 4letého chlapce, v jehož obci není zřízena mateřská škola a obec nezajistila ani vzdělávání dětí jinde. Školka v nejbližší obci chlapce tudíž nepřijala. Otec se neúspěšně obracel na svou obec i na krajský úřad. Krajský úřad otce ujišťoval, že obec situaci řeší, ale ve skutečnosti starosta nečinil žádné efektivní kroky pro zajištění předškolní péče v následujícím školním roce.

Dle školského zákona má dítě starší tří let právní nárok na přednostní přijetí do mateřské školy. Zajištění podmínek pro splnění tohoto nároku je povinností obce. V opačném případě zákon předpokládá zásah krajského úřadu prostřednictvím opatření obecné povahy, kterým vytvoří nebo rozšíří školský obvod. To krajský úřad původně odmítal a opakovaně tvrdil, že pro jeho zásah nejsou splněny předpoklady. Argumentoval mimo jiné, že se nejedná o ohrožení vzdělávání předškoláků, nebo že dítě může navštěvovat jinou školku než spádovou.

Ochránce dospěl k závěru, že opatření obecné povahy se vztahuje nejen na děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné (děti 5leté a starší), ale i na děti přednostně přijímané do mateřské školy (3leté a starší). Rovněž konstatoval, že krajský úřad nemá možnost správního uvážení a jeho postoj vyhodnotil jako nečinnost.

V průběhu šetření vyšlo najevo, že školský obvod v obci není již několik let a že oproti původním předpokladům bude v nastávajícím školním roce v obci celkem 18 dětí s právem přednostního přijetí do mateřské školy. Krajský úřad nakonec zahájil řízení ve věci vydání opatření obecné povahy a školský obvod pro danou obec stanovil jen pár dní před zahájením období zápisů.

B.3 Poučení sociálního odboru obecního úřadu o možnostech získat od Úřadu práce ČR dávky pomoci v hmotné nouzi (sp. zn.: 334/2021/VOP)³

Sociální odbor obecního úřadu musí svým klientům v tíživé sociální situaci poskytovat správné informace mimo jiné o možnostech získat od Úřadu práce ČR dávky pomoci v hmotné nouzi.

³ Celá zpráva o šetření je dostupná v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9418>

Z dávek pomoci v hmotné nouzi lze získat opakované dávky příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení zpravidla od krajské pobočky Úřadu práce ČR, v jejímž správním obvodu má žadatel evidováno místo trvalého pobytu. Pomocí tzv. postoupení z důvodu vhodnosti lze tyto dávky získat i u jiné krajské pobočky Úřadu práce ČR, zejména pokud v jejím správním obvodu žadatel fakticky bydlí. Aby tam žadatel získal další dávku pomoci v hmotné nouzi mimořádnou okamžitou pomoc, není ani třeba uvedeného postoupení.

V konkrétním případě sociální odbor obecního úřadu poskytoval svým klientům v tíživé sociální situaci pomocí předtištěného poučení chybnou informaci, že dávky pomoci v hmotné nouzi mohou získat pouze od pracoviště Úřadu práce ČR v místě evidovaného trvalého pobytu. Na základě zprávy veřejného ochránce práv sociální odbor obecního úřadu chybný text svého poučení pro klienty opravil.

B.4 Nevhodné podmínky pro paraplegika ve věznici (sp. zn. 2996/2020/VOP)⁴

- I. Věznice má všem vězněným osobám zajistit řádnou rehabilitační péči a vhodné kompenzační pomůcky v situacích, kdy se zajištění takové péče a pomůcek bude jevit jako žádoucí či nezbytné
- II. Věznice má zajistit vhodnou úpravu stávajících prostor sloužících k ubytování a dalším činnostem vězněných osob, jestliže to bude nezbytné vzhledem k jejich zdravotnímu stavu a bude to vyžadovat potřeba důstojného výkonu vazby či trestu.

Stěžovatel ve výkonu trestu odnětí svobody ve Vazební věznici Litoměřice, který měl diagnostikovanou paraplegii a trpěl inkontinencí, podal ochránci podnět, který se týkal nezajištění důstojného výkonu trestu odnětí svobody v době jeho pobytu ve věznici (zejména s ohledem na zdravotní a rehabilitační péči).

Ochránce konstatoval pochybení věznice v nezajištění rehabilitační péče, neposkytnutí adekvátních kompenzačních pomůcek, nezajištění přiměřených podmínek umožňujících důstojný výkon trestu, např. bezbariérovost, dostatečný prostor, autonomní pohyb atd., nezajištění řádné pomoci s běžnými denními úkony sebeobsluhy, nedostatečném oddělení sanitárního zařízení od zbytku cely, nevhodném programu zacházení. Ředitel věznice v reakci na zprávu o šetření uvedl, že stěžovateli byly nabídnuty různorodé aktivity i možnost užívat televizor, ale stěžovatel na takovouto nabídku nereflektoval. V tomto bodě ochránce již netrval na konstatovaném pochybení. Zajištění péče asistentů z řad odsouzených vnímá ochránce jako systémový problém a aktuálně generální ředitelství vězeňské služby přislíbilo řešení na úrovni vnitřního předpisu.

⁴ Celá zpráva o šetření je dostupná v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/8530>, závěrečné stanovisko ochránce je dostupné zde <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9130>

V ostatních bodech věznice nesouhlasila se závěry ochránce, které koncipoval ve zprávě o šetření, a proto v závěrečném stanovisku ochránce věznici navrhl, aby všem vězněným osobám věznice zajistila řádnou rehabilitační péči a vhodné kompenzační pomůcky v situacích, kdy se zajištění takové péče a pomůcek bude jevit jako žádoucí či nezbytné a zajistila vhodnou úpravu stávajících prostor sloužících k ubytování a dalším činnostem vězněných osob, jestliže to bude nezbytné vzhledem k jejich zdravotnímu stavu a bude to vyžadovat potřeba důstojného výkonu vazby či trestu. Ředitel vazební věznice následně uvedl, že se ztotožňuje s uvedenými návrhy opatření k nápravě, jež mohou zabránit nežádoucímu stavu při umístění osob s postižením do věznice. Dále ředitel litoměřické věznice sdělil, že v případě nutnosti rehabilitace vězněné osoby naváže vazební věznice spolupráci s civilním rehabilitačním zařízením. V oblasti vhodných kompenzačních pomůcek navázala věznice úzkou spolupráci s místním neziskovým zájmovým sdružením Hospic sv. Štěpána, které přislíbilo půjčování kompenzačních pomůcek. Toto sdružení darovalo dva invalidní vozíky. Věznice současně zahájila jednání s Městskou nemocnicí Litoměřice ve věci pořízení polohovací postele, kterou by dovybavila bezbariérovou celou. Stávající prostory pro provádění vycházek budou dle příslibu ředitele nově projektovány s ohledem na bezbariérový přístup. Vzhledem k výše uvedenému ochránce celou věc ukončil. Stěžovatel byl po vydání zprávy o šetření přemístěn do Věznice Ostrov.

B.5 Nutná obrana vůči útočníkovi v přestupkovém řízení (sp. zn. 4828/2020)⁵

Nutná obrana je speciálním privilegovaným případem ke krajní nouzi. Privilegující podmínky nutné obrany vyplývají z toho, že nutná obrana postihuje útočníka, tedy toho, kdo nebezpečí úmyslně vyvolal. Na rozdíl od privilegované nutné obrany zákon výslovně omezuje institut krajní nouze principy subsidiarity a proporcionality. Při nedodržení těchto omezení by čin zůstal protiprávním a vyvolal odpovědnost za přestupek. Jsou-li při nutné obraně zasaženy též zájmy třetích osob, je k beztrestnosti osoby útok odvracející (bránící se) nutné, aby ohledně těchto třetích osob byly splněny podmínky krajní nouze.

Stěžovatelka oznámila Policii České republiky jednání otce svých dětí (dále „obviněný“), který při předávání dětí použil vůči ní pepřový sprej. Obviněný je vojákem z povolání, proto policie předala věc k projednání kázeňského přestupku jeho služebnímu orgánu – veliteli základny. Služební orgán uznal obviněného vinným z přestupku, neboť jeho jednání naplnilo skutkovou podstatu přestupku ublížení na zdraví tím, že stříkl pepřovou látku na stěžovatelku v přítomnosti dětí, přičemž podle lékařských zpráv došlo k podráždění spojivky a očních víček u stěžovatelky i obou dětí. Služební orgán mu uložil pokutu 5 000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení. Obviněný se proti rozhodnutí odvolal k veliteli vzdušných sil Armády České republiky, který napadené rozhodnutí zrušil a řízení zastavil. Stěžovatelka se zastavením řízení nesouhlasila a požádala ochránce o prošetření

⁵ Celá zpráva je dostupná v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9332>

Odvolací orgán shledal, že obviněný jednal v nutné obraně, a proto napadené rozhodnutí zrušil a řízení o přestupku zastavil. Z důkazů provedených služebním orgánem zjistil odvolací orgán, že obviněný měl při přetahování o mobilní telefon odvracet trvajícím útok na zájem chráněný zákonem, přičemž jeho nutná obrana nebyla zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Obviněný se k použití pepřového spreje uchýlil po marné výzvě na vrácení mobilního telefonu, po přetahování o mobilní telefon a po marné pohrůžce použití pepřového spreje. Jeho nutná obrana tak byla zjevně nepřiměřená (tj. nikoliv zcela zjevně nepřiměřená), a tudíž limitně vyhovující zákonným podmínkám.

Ochránce konstatoval, že odvolací orgán pochybil, když zastavil řízení o přestupku. Jeho rozhodnutí odporuje předmětu přestupkového řízení, které vedl pro přestupek ublížení na zdraví stěžovatelce a oběma jejím dětem. Odvolací orgán zastavil řízení v celém rozsahu, byť se při projednávání odvolání věnoval pouze okolnostem vylučujícím protiprávnost jednání obviněného vůči stěžovatelce, nikoliv vůči synům. Odvolací orgán se se závěrem šetření ochránce ztotožnil.

B.6 Konference, kulaté stoly a školení

- Ve dnech 13. a 20. dubna ochránce ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování uspořádal on-line semináře na téma **Vyřazování z evidence uchazečů o zaměstnání**.
- Dne 29. dubna ochránce uspořádal on-line kulatý stůl na téma **Vybrané problémy z aplikace stavebního zákona**.
- Dne 12. května ochránce uspořádal on-line kulatý stůl na téma **Vyřizování stížností na poskytovatele zdravotních služeb**.
- Ve dnech 21., 27. května, 10. června ochránce uspořádal on-line semináře na téma **Správa místních poplatků – změny právní úpravy 2021**.
- Dne 25. května ochránce uspořádal on-line seminář na téma: **Daňový řád – obecná část**.
- Dne 3. června ochránce uspořádal seminář (on-line i prezenčně) na téma **Kontakt dětí v pěstounské péči nejen s rodiči**.

C. Dohled nad omezováním osobní svobody a sledování vyhoštění

Od roku 2006 je ochránce národním preventivním mechanismem podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Systematicky navštěvuje zařízení pro osoby omezené na svobodě z moci úřední i v důsledku závislosti na poskytované péči. Svá zjištění a doporučení zobecňuje v souhrnných zprávách z návštěv a formuluje standardy zacházení. Předkládá je samotným zařízením a jejich zřizovatelům a systémová doporučení ústředním orgánům státní správy. Od roku 2011 ochránce rovněž sleduje zajištění cizinců a výkon správního vyhoštění.

C.1 Systematické návštěvy a sledování vyhoštění

Ochránce ve druhém čtvrtletí realizoval 13 systematických návštěv zařízení a 2 sledování vyhoštění.

Ochránce prověřil podmínky pobytu a zacházení s dětmi v Dětském domově Hrotovice. Ve Výchovném ústavu Nový Jičín, Dětském domově se školou v Bystřici pod Hostýnem, Výchovném ústavu Pšov, Výchovném ústavu Ostrava – Hrabůvka, pracoviště Polanka nad Odrou, ve Výchovném ústavu a dětském domově se školou v Děčíně – Boleticích se ochránce zejména zaměřil na podmínky výkonu ochranné výchovy dětí.

Ochránce také v rámci systematických návštěv navštívil Věznici Břeclav, konkrétně objekt Poštorná a Věznici Odolov. Dále proběhly návštěvy policejních cel v Trutnově a v Ústí nad Orlicí.

Ochránce pokračoval v sérii návštěv domovů se zvláštním režimem, které poskytují sociální služby lidem s psychosociálním znevýhodněním. Navštívil domov při Centru sociálních služeb v Prostějově a zařízení Emin zámek v blízkosti Hrušovan nad Jevišovkou.

Následnou návštěvu ochránce prověřoval naplnění doporučení z předcházejících návštěv v Dětské psychiatrické nemocnici Louny.

Ochránce sledoval výkon trestu vyhoštění a předání podle Dublinského nařízení z Letiště Kbely armádním speciálem, a to až do samotného předání cizinců na mezinárodním letišti v Bukurešti (Rumunsku). Ochránce při jiné příležitosti sledoval procesy spojené s realizací trestu vyhoštění několika vietnamských občanů, konkrétně ve Vazební věznici Praha Ruzyně.

C.2 Zásadní pracovní setkání

Proběhlo jednání s náměstkem ministryně spravedlnosti JUDr. Jeronýmem Tejcem a zástupci Vězeňské služby České republiky zejména ve věci řádného zaznamenávání známek špatného zacházení vězeňskými lékaři a také ve věci legislativního doporučení ochránce z loňského roku, které se týkalo soukromí při poskytování zdravotních služeb vězněným osobám.

Na základě společného jednání zástupci Vězeňské služby České republiky přislíbili upravit do konce roku interní předpis, který by zpřesňoval úkoly vězeňských zdravotníků související se zaznamenáváním známek špatného zacházení.

C.3 Výročí působnosti jako národního preventivního mechanismu a dohledu nad realizací vyhoštění

Ochránce zveřejnil podcast, který je věnován připomínce dvou výročí. Veřejný ochránce práv již 15 let vykonává působnost národního preventivního mechanismu a 10 let dohlíží nad realizací vyhoštění.⁶

⁶ Podcasty je možné poslechnout na www.youtube.cz, viz <https://www.youtube.com/watch?v=CkDdi-GLhBU>.

D. Ochrana před diskriminací

V roce 2009 byl ochránce pověřen rolí národního tělesa pro rovné zacházení a ochrany před diskriminací (*equality body*) v souladu s právem Evropské unie. Přispívá tedy k prosazování práva na rovné zacházení se všemi osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, národnost, pohlaví, sexuální orientaci, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání, víru nebo světový názor. Za tím účelem poskytuje pomoc obětem diskriminace, provádí výzkum, zveřejňuje zprávy a vydává doporučení k otázkám souvisejícím s diskriminací a zajišťuje výměnu dostupných informací s příslušnými evropskými subjekty.

Od ledna 2018 ochránce pomáhá také cizincům-občanům Evropské unie, kteří žijí nebo pracují v České republice. Poskytuje jim informace o jejich právech a pomoc při podezření na diskriminaci z důvodu státní příslušnosti. Při tom spolupracuje se zahraničními orgány, které mají obdobné poslání vůči českým státním příslušníkům.

D.1 Vyloučení starobních důchodců z možnosti získat odměny (sp. zn. 1897/2018/VOP)⁷

- I. Finanční bonus, který se zaměstnavatel v kolektivní smlouvě zaváže poskytnout vymezenému okruhu zaměstnanců při splnění předem stanoveného pracovního úkolu, je odměňováním ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 antidiskriminačního zákona.
- II. Ustanovení kolektivní smlouvy, které obsahuje pravidlo, že osobám, které pobírají starobní důchod, nenáleží finanční bonus, aniž by k tomu byl dán důvod spočívající v povaze vykonávané práce, je v rozporu se zásadou rovného zacházení.
- III. Vylučovat starší zaměstnance z možnosti získat odměnu s poukazem na jejich nedostatky ve výkonu fyzicky náročné práce bez toho, aby zaměstnavatel individuálně posoudil pracovní výkon daných zaměstnanců, je diskriminační.
- IV. Stejně tak je v rozporu se zákazem diskriminace, pokud zaměstnavatel automaticky vyloučí starší zaměstnance z některé výrobní činnosti bez individuálního posouzení jejich zdravotní způsobilosti k dané práci.

Stěžovatel se na ochránce obrátil s námitkou diskriminace z důvodu věku. Jeho zaměstnavatel motivuje své zaměstnance k dobrým pracovním výsledkům vypsáním odměny, na kterou mají zaměstnanci nárok v případě splnění kampaňového cíle stanoveného pro daný rok. Podmínky poskytnutí odměny každoročně upravuje kolektivní smlouva. Na tuto odměnu v minulosti pravidelně dosáhl i stěžovatel. To se však změnilo

⁷ Celá zpráva o posouzení diskriminace je dostupná v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9014>

poté, co v kolektivní smlouvě přibyla podmínka, podle které odměnu nemohou dostat poživatelé starobního důchodu.

Ochránce stěžovateli sdělil, že postup zaměstnavatele je diskriminační, a poradil mu, jak se lze proti tomuto jednání bránit. Poté, co se stěžovatel se zaměstnavatelem nedohodl na změně v jeho postupech, obrátil se stěžovatel na oblastní inspektorát práce. Inspektorát práce provedl u zaměstnavatele kontrolu a dospěl k závěru, že ustanovení kolektivní smlouvy je diskriminační. Zaměstnavatel se v průběhu kontroly dohodl s odbory na změně kolektivní smlouvy.

I po kontrolních závěrech inspektorátu práce zaměstnavatel odmítal stěžovateli zpětně vyplatit odměny, o které v důsledku diskriminační podmínky přišel v předchozích letech. Stěžovatel se tak znovu obrátil na ochránce, který požádal zaměstnavatele o vyjádření ke spornému ustanovení kolektivní smlouvy. Zaměstnavatel odmítl, že by se dopustil diskriminace, po obdržení výzvy od ochránce se však rozhodl odměny zpětně vyplatit stěžovateli i ostatním pracujícím starobním důchodcům.

Ve své závěrečné zprávě se ochránce rovněž zabýval postupem inspektorátu práce, který pochybil tím, že i když v rámci kontroly zjistil porušení zákazu diskriminace, nezahájil s kontrolovanou osobou řízení o přestupku.

Ochránce o šetření vydal tiskovou zprávu⁸, která obsahuje i rozhovor se stěžovatelem o jeho případu⁹.

D.2 Vstup lidí s postižením v doprovodu asistenčního psa do prodejen potravin (sp. zn. 5255/2019/VOP)¹⁰

- I. Zákaz vstupu do prodejen lidem se zdravotním postižením, kteří využívají doprovodu asistenčního psa se zvláštním výcvikem, představuje nepřímou diskriminaci v přístupu ke zboží a službám z důvodu zdravotního postižení.
- II. Odpovědnost za diskriminační jednání nese společnost, která je povinna zajišťovat rovné zacházení ve svých prodejnách, bez ohledu na to, zda se jednání dopustili přímo její zaměstnanci nebo pracovníci externí bezpečnostní agentury.

V několika případech zaměstnanci prodejen potravin, s odkazem na zákaz vstupu psů, zpochybňovali právo člověka se zdravotním postižením vstoupit do prodejny s asistenčním psem. Stěžovatelé byli konfrontováni s více či méně urážlivým, nepřátelským či jinak

⁸ Tisková zpráva je dostupná zde:

https://www.ochrance.cz/aktualne/pracujici_seniori_nesmi_byt_diskriminovani_kvuli_svemu_veku/

⁹ Rozhovor se stěžovatelem je dostupný zde: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9076>

¹⁰ Celá zpráva o posouzení diskriminace je dostupná v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9422>

nevhodným chováním zaměstnanců prodejen. Namítali diskriminaci z důvodu zdravotního postižení v přístupu ke zboží.

Ochránce dospěl k závěru, že se společnost dopustila nepřímé diskriminace lidí se zdravotním postižením v přístupu ke zboží a službám. Jednání pracovníků ochranky vyhodnotil jako obtěžování. Společnost závěry ochránce přijala. Současně vyjádřila úmysl vyjádřit stěžovatelům omluvu.

D.3 Skončení cestovního pojištění k platební kartě z důvodu věku (sp. zn. 1153/2020/VOP)¹¹

- I. Pokud je produkt ze své povahy dlouhodobý a nabízený všem klientům za stejných podmínek, je horní věková hranice pro jeho poskytování, podložená relevantními daty, v souladu se zákonem. Ukončení cestovního pojištění z důvodu dosažení věku 76 let je odůvodněno legitimním cílem počínat si v oblasti pojišťovnictví vzhledem k zvýšenému pojistnému riziku obezřetně a s odbornou péčí.
- II. Posuzuje-li Česká národní banka diskriminaci spotřebitele, je povinna opřít svůj závěr o příslušný test diskriminace. S jeho pomocí posoudí, zda má rozdílné zacházení legitimní cíl a zda pro jeho dosažení byly zvoleny nezbytné a přiměřené prostředky. Jestliže se Česká národní banka při výkonu dozoru nad dodržováním zákazu diskriminace vyhne posouzení konkrétní věkové hranice pro poskytování služby, jedná v rozporu s principem dobré správy, konkrétně principem odpovědnosti.
- III. Pokud dohledový orgán poskytne podateli pouze formalizovanou a nepřiléhavou odpověď na jeho podnět, jedná v rozporu s principem přesvědčivosti a otevřenosti dobré správy. Tímto postupem totiž může v podateli vzbudit důvodné podezření, že se jeho podnětem nezabýval dostatečně.

Stěžovatel si v bance založil cestovní pojištění k platební kartě. Jakmile dosáhl věku 76 let, banka mu oznámila, že mu pojištění ukončuje. Stěžovatel považoval tento postup za diskriminační a požádal Českou národní banku, aby jej prověřila.

Ochránce se zabýval postupem banky a pojišťovny i České národní banky a dospěl k závěru, že postup banky a pojišťovny nebyl diskriminační. Poskytovatel služby může horní věkovou hranici stanovit, pokud je produkt ze své povahy dlouhodobý a nabízený všem klientům za stejných podmínek. Cílem věkového limitu je v tomto případě počínat si obezřetně a s odbornou péčí. Ochránce však zjistil pochybení České národní banky při vyřizování podnětu stěžovatele a posuzování ochrany před diskriminací. Česká národní banka uznala, že její odpověď mohla působit formálně a uvedla, že pracuje na tom, aby byly její odpovědi

¹¹ Celá zpráva o posouzení diskriminace je dostupná v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/8840>

transparentnější ve vztahu ke stěžovatelům. Tato problematika byla i předmětem osobního jednání veřejného ochránce práv a guvernéra České národní banky.

D.4 Výzkumy a doporučení

Výzkum a doporučení k přístupu občanů EU ke knihovním službám v ČR

Ochránce vydal výzkumnou zprávu na přístup občanů Evropské unie ke knihovním službám v České republice.¹² Knihovny plní v české společnosti jedinečnou kulturní funkci a poskytují veřejnosti celé spektrum užitečných služeb. Proto je důležité, aby měli k těmto službám přístup nejen čeští občané, ale – za dodržení principu rovnosti a zásady zákazu diskriminace – i občané členských států Evropské unie.

Obsahová analýza knihovních řádů 22 nejvýznamnějších českých knihoven (doplněná o analýzu jejich reakcí a vysvětlení) ale ukázala, že se tak ne vždy děje. Knihovní řády stanovují pro občany EU problematické podmínky nejen při registraci (prezenční i vzdálené), ale zejména při absenčním a vzdáleném půjčování knih a dokumentů.¹³

¹² Kompletní výzkumná zpráva je dostupná na internetových stránkách veřejného ochránce práv, viz <https://www.ochrance.cz/dokument/pristup-obcanu-eu-ke-knihovnim-sluzbam-v-cr/pristup-obcanu-eu-ke-knihovnim-sluzbam-v-cr.pdf>.

¹³ Tisková zpráva k výzkumu je dostupná na internetových stránkách veřejného ochránce práv, viz <https://www.ochrance.cz/aktualne/vetsina-ceskych-knihoven-nabizi-obcanum-eu-rovne-podminky-problemy-s-e-ale-objevuji-zjistil-ombudsman-ve-svem-vyzkumu/>.

Shrnutí doporučení formulovaných na základě výzkumných závěrů jsou dostupná v podobě infografiky¹⁴:

DOPORUČENÍ

k nastavení podmínek knihovních řádů tak,
aby nedocházelo k diskriminaci občanů EU
z důvodu jejich státní příslušnosti

Poskytujte občanům EU stejná práva a výhody jako českým občanům.

Každé nerovné zacházení s občany EU musíte objektivně ospravedlnit, jinak se můžete dopustit diskriminace z důvodu státní příslušnosti.

Nevyžadujte od občanů EU povolení k pobytu ani potvrzení o přechodném pobytu vydané Ministerstvem vnitra (MV). Občané EU totiž nepotřebují žádný doklad, proto ho typicky ani nemají.

Při registraci nebo pro účely absenčního půjčování požadujte od občanů EU, aby prokázali svou totožnost a doložili usazenost nebo přechodný pobyt v České republice. Prokázat usazenost nebo pobyt a adresu pobytu je možné i jinými způsoby než potvrzením vydaným MV (např. pracovní smlouva, nájemní smlouva, dlouhodobé jízdenky na veřejnou dopravu, potvrzení o studiu...).

Nepožadujte při registraci nebo pro účely absenčního půjčování od všech cizinců, aby měli české občanství nebo trvalý pobyt na českém území. V případě občanů EU se dopustíte diskriminace z důvodu státní příslušnosti.

Vyvarujte se používání sousloví „dlouhodobý pobyt“ a „trvalé bydliště“. Jsou právně nepřesné. Následkem je to, že je potom nejasné, co je potřeba splnit, když právo tyto termíny nezná.

¹⁴ S přehledem doporučení v podobě infografiky je možné se seznámit na internetových stránkách veřejného ochránce práv, viz https://www.ochrance.cz/aktualne/vetsina_ceskych_knihoven_nabizi_obcanum_eu_rovne_podminky_problemy_s_e_ale_objevuji_zjistil_ombudsman_ve_svem_vyzkumu/infografika_doporuceni.pdf.

První monitorovací zpráva k naplňování práva na rovné zacházení a ochrany před diskriminací

Ochránce vydal první monitorovací zprávu k naplňování práva na rovné zacházení a ochrany před diskriminací.¹⁵ V té se zaměřil na tři oblasti – vzdělávání romských dětí, rovné odměňování mužů a žen a na vybrané procesní otázky ochrany před diskriminací.

Ve zprávě ochránce mapuje současný stav a definuje indikátory pro sledování budoucích změn. V příštích letech budou následovat další monitorovací zprávy, které budou zaznamenávat posuny v jednotlivých oblastech.

D.5 Zásadní pracovní setkání

Ochránce se zúčastnil dvou jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů. Dále jednal s guvernérem České národní banky o způsobu vyřizování stížností Českou národní bankou, přiléhavosti odpovědí a nahlížení do spisů. Následovalo jednání s generálním inspektorem Státního úřadu inspekce práce o provádění kontrol. Ochránce se v rámci působnosti monitorování volného pohybu občanů EU zúčastnil také schůzky orgánů pro volný pohyb a zástupců národních center SOLVIT, kde se diskutovalo o budoucí spolupráci. K tématu sociální práce na obci se ochránce sešel s metodiky sociální práce a se sociálními pracovníky kraje Vysočina.

Nadále z iniciativy vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva probíhala jednání k implementaci rozsudku D. H. (vzdělávání romských dětí).

Pokračovala spolupráce s Evropskou sítí orgánů pro rovné zacházení Equinet – proběhla jednání ke komunikaci o otázkách rovného zacházení, k zákazu diskriminace na základě pohlaví, k antidiskriminačnímu právu a ke standardům pro orgány pro rovné zacházení.

D.6 Osvěta

Ochránce zveřejnil podcast¹⁶ na téma sezónních pracovníků v Evropské unii. Zahájil tím tak sérii prázdninových podcastů, které se po celé léto budou věnovat praktickým tématům a nabídnou rady týkající se prázdninových aktivit. V tomto díle se posluchači dozvědí, co dělat, pokud chtějí vyjet v létě za prací, jaká mají při práci v zahraničí práva a co je potřeba si před odjezdem a po návratu zjistit a obstarat.

¹⁵ Monitorovací zpráva je dostupná na internetových stránkách veřejného ochránce práv, viz <https://www.ochrance.cz/uploads-import/ESO/62-20-DIS-DJ-monitorovac%C3%AD%20zpr%C3%A1va.pdf>.

¹⁶ Podcast je možné poslechnout na internetových stránkách veřejného ochránce práv, viz https://www.ochrance.cz/aktualne/na_kavu_s_ombudsmanem_27-dil_sezonni_pracovnici_v_ramci_eu/, na YouTube viz https://www.youtube.com/watch?v=c8LvXPINdHY&list=PLWNv_lxgJdEKvV9-ZYu7VTxc1SjDRb2i&index=27, nebo Spotify viz <https://open.spotify.com/episode/1eAwPepgL4kJTbNb96iann>.

D.7 Konference, kulaté stoly a školení

Ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování proběhly čtyři konference ke vzdělávání dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Ty Agentura pořádá v jednotlivých krajích. Ochránce na nich vystoupil s příspěvkem o svých aktivitách v této oblasti.

I v letošním roce pokračovala spolupráce s Úřadem vlády, se kterým ochránce školí úředníky ohledně prevence a řešení sexuálního obtěžování na pracovišti. Seminářů se zúčastnili prošetřovatelé a další zájemci z řad ministerstev.

Proběhlo několik vzdělávacích akcí pro studenty vysokých škol na téma ochrany spotřebitele (Univerzita Pardubice), zákazu diskriminace (Masarykova univerzita), práv translidí (Masarykova univerzita), práva na rovné zacházení a diskriminace žen v pracovněprávních vztazích (Lidská práva na živo, ve spolupráci s Pro bono aliancí).

E. Sledování práv lidí se zdravotním postižením

Počínaje lednem 2018 ochránce zastává také funkci monitorovacího orgánu pro naplňování práv zakotvených Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením.

E.1 Zasedání poradního orgánu

Poradní orgán veřejného ochránce práv pro oblast ochrany práv osob se zdravotním postižením se v 2. čtvrtletí sešel dvakrát (v dubnu a v červnu). Obě setkání věnoval průřezovému tématu děti s postižením. Poradní orgán se v tomto ohledu zabýval jednak systémem sociálních služeb pro děti s postižením a jejich rodin a také tím, jak je nastaven systém sociálního zabezpečení pro tuto cílovou skupinu.

Na dubnovém setkání se členové poradního orgánu věnovali návrhu novely zákona o sociálních službách (sněmovní tisk 1143). Shodli se na tom, že novela je v rozporu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením a může mít negativní dopad na klienty sociálních služeb. Za velmi problematické považoval poradní orgán to, že návrh nebyl projednán za účasti samotných lidí s postižením či organizací hájících jejich práva. To odporuje základním principům Úmluvy. Ochránce se následně obrátil na předsedu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením, na zmocněnkyni vlády pro lidská práva, na předkladatele návrhu novely a také na ministryni práce a sociálních věcí, a o potenciálních negativních dopadech této novely na klienty sociálních služeb je v návaznosti na usnesení poradního orgánu informoval.

Část obou zasedání byla také věnována aktuální pandemické situaci, kdy členové poradního orgánu informovali například o nepřístupnosti testovacích a očkovacích míst nebo náročnosti povinných antigenních testů ve školách pro některé děti s postižením.

E.2 Výzkumy a doporučení

Doporučení k přístupnosti informační linky „1221“ pro lidi se sluchovým postižením (sp. zn. 50/2020/OZP)¹⁷

Ministerstvo zdravotnictví v září 2020 zprovoznilo linku 1221, která poskytuje aktuální informace o koronaviru. Tuto službu ale nemohli využívat lidé se sluchovým postižením, kteří upřednostňují písemnou formu komunikace. Až v polovině listopadu 2020 začala na lince fungovat služba simultánního přepisu. Od počátku března 2021 je na lince 1221 zprovozněna také tzv. obousměrný simultánní přepis. S operátorem linky tak lze komunikovat na principu chatu v reálném čase. Funkčnost předmětné linky ochránce vyzkoušel. Ochránce uvítal postupné kroky Ministerstva zdravotnictví směřující k vyšší přístupnosti linky 1221. Zároveň ale ministerstvu vytkl, že obousměrný simultánní přepis nebylo zavedeno ihned se spuštěním uvedené linky v září 2020, ale až po šesti měsících od jejího fungování. V době podzimní a zimní vlny pandemie koronaviru tak linka 1221 nebyla pro určitou skupinu lidí se sluchovým postižením přístupná v jimi preferovaném komunikačním systému. Ochránce ministerstvu doporučil, aby hledalo cesty, jak zvýšit přístupnost linky také uživatelům českého znakového

¹⁷ Celé doporučení ochránce je dostupné v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9220>

jazyka. Ministerstvo vyhovělo doporučení ochránce a zpřístupnilo linku 1221 uživatelům českého znakového jazyka pomocí existujících nástrojů.

Doporučení k ukončení omezování vycházení klientů v pobytových zařízeních sociálních služeb¹⁸

V domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem trval po mnoho měsíců zákaz vycházení pro klienty těchto služeb v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19. Ochránce byl toho názoru, že na rozdíl od zbytku populace jsou tito lidé stále zásadním způsobem omezováni na svých základních právech – právu na osobní svobodu a právu na soukromý a rodinný život. Ochránce vyslovil názor, že po skončení nouzového stavu již není možné, aby toto omezení nadále pokračovalo. Ministerstvo zdravotnictví následně předmětné opatření ke dni 12. května 2021 zrušilo.¹⁹

Stanovisko k vládnímu návrhu zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek (sp. zn. 3/2021/OZP)²⁰

Ochránce obdržel podnět Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel v němž byl upozorněn na nepříznivý dopad vládního návrhu zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek na lidi se zrakovým a sluchovým postižením. Zákon je aktuálně v prvním čtení v Poslanecké sněmovně (sněmovní tisk č. 981/0) a počítá se změnou zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání a zákona o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. V důsledku přijetí novely by měly být odstraněny tzv. kvóty na skryté titulky, které zajišťují přístupnost audiovizuálního obsahu zejména lidem se sluchovým postižením. Místo toho by měly komerční televizní stanice právní povinnost připravit akční plány, kde je míra zajištění přístupnosti ponechána zcela na jejich uvážení. Jelikož byl vládní návrh připraven bez konzultace s lidmi s postižením, ochránce požaduje, aby se s nimi na toto téma začala vést diskuse o tom, jak návrh přepracovat, aby neměl negativní dopady na lidi se zrakovým a sluchovým postižením. Zmocněnkyně vlády pro lidská práva návrh ochránce vyslyšela a připravuje jednání.

Výzkum přístupnost sociálních služeb azylové domy a noclehárny lidem s postižením (sp. zn. 75/2018/OZP)

V dubnu tohoto roku ochránce dokončil výzkum týkající se přístupnosti sociálních služeb azylové domy a noclehárny pro lidi s postižením. Výsledky výzkumu poukázaly na mnohé překážky, pro které nemohou lidé s postižením tyto služby využívat. Jde zejména o bariérovost budov těchto služeb, které nejsou přístupné lidem s těžším tělesným postižením. Překážkou je také nepřipravenost komunikovat s lidmi se smyslovým postižením. Výsledky výzkumu nepřímo potvrzují také to, že v České republice stále chybí

¹⁸ Doporučení ochránce k omezování vycházení klientů v pobytových zařízeních sociálních služeb je dostupné viz https://www.ochrance.cz/uploads-import/ESO/doporu%C4%8Den%C3%AD_z%C3%A1kaz_vych%C3%A1zen%C3%AD_final_15_2021_final_27_04.pdf

¹⁹ Viz https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2021/05/Zru%C5%A1en%C3%AD-mimo%C5%99%C3%A1dn%C3%BDch-opat%C5%99en%C3%AD-%C4%8D.-j.-MZDR-13719.2020-3.MIN_KAN-a-MZDR-14599.2021-1.MIN_KAN.pdf

²⁰ Celé stanovisko ochránce je dostupné v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9246>

koncepční řešení sociálního bydlení. V následujících měsících jsou naplánována pracovní setkání s jednotlivými aktéry či odborníky, aby bylo možné následně připravit pro tuto oblast doporučení.

E.3 Spolupráce s neziskovými organizacemi a lidmi s postižením

Další setkání pracovní skupiny lidí s psychosociálním postižením

V červnu proběhlo další setkání pracovní skupiny lidí s psychosociálním postižením, tentokrát zaměřené na práci a zaměstnání. Na setkání ochránce představil výsledky dvou výzkumů o zaměstnávání lidí s postižením ve veřejném sektoru, jednoho z pohledu zaměstnavatelů²¹ a druhého z pohledu zaměstnanců či zájemců o práci²². Následovala diskuse s účastníky ohledně bariér, které brání lidem s psychosociálním postižením v přístupu k zaměstnání, ale také dobré praxe u některých zaměstnavatelů. Kromě toho se skupina také věnovala problematice zaměstnávání pacientů v ochranném léčení. Pracovní skupina byla informována o žádosti ochránce směřované ministru zdravotnictví. Ochránce se zabývá legislativními překážkami, které brání lidem v ústavní formě ochranného léčení vykonávat závislou práci i mimo nemocnici.

E.4 Konference, kulaté stoly a školení

Ochránce se zapojil do celoevropské kampaně **Měsíc rozmanitosti 2021**, která měla za cíl upozornit na důležitost rozmanitosti pracovních kolektivů. Prostřednictvím desetidílného seriálu na sociální síti „Práva lidí s postižením“ ochránce zvyšoval povědomí veřejnosti o přiměřených opatřeních pro zaměstnance s postižením (právní úpravě a praktických příkladech z Česka i zahraničí). Následně k tématu vydal i tiskovou zprávu.²³

V květnu se ochránce rovněž připojil k **Evropskému dni nezávislého života** a společně na setkání se sebeobhájci s psychosociálním postižením diskutoval o bariérách, které brání lidem s postižením vést samostatný život.

V červnu vydal ochránce další **bulletin pro spolupracující organizace** i širokou veřejnost. Nosným tématem byla tentokrát pandemie COVID-19. Bulletin souhrnně obznamuje čtenáře s činností ochránce v agendě monitorování práv lidí s postižením během pandemie. Činnost spočívala v doporučeních a výzvách ministrům k vydaným mimořádným opatřením, mapování omezeného fungování úřadů, systematických návštěvách zařízení i vydání informačního letáku k očkování klientů pobytových služeb. Kromě uvedeného bulletin informuje o ostatních proběhlých či nadcházejících aktivitách v agendě ochrany práv lidí s postižením. Blíže o

²¹ Výzkum veřejného ochránce práv je dostupný na internetových stránkách veřejného ochránce práv, viz https://www.ochrance.cz/aktualne/stat_neumi_zamestnat_lidi_s_postizenim_ukazal_vyzkum_zastupkyne_ombudsmana/zamestnavani_-_pohled_zamestnavatele.pdf.

²² Výzkum veřejného ochránce práv je dostupný na internetových stránkách veřejného ochránce práv, viz https://www.ochrance.cz/aktualne/stat_neumi_zamestnat_lidi_s_postizenim_ukazal_vyzkum_zastupkyne_ombudsmana/zamestnavani_-_pohled_lidi_s_postizenim.pdf.

²³ Tisková zpráva ochránce ze dne 11. června 2021 je dostupná zde https://www.ochrance.cz/aktualne/lide_s_postizenim_maji_pravo_na_primerena_opatreni_ktera_jim_umozni_pracovat/.

jednotlivých iniciativách pojednává tato zpráva či předchozí čtvrtletní zprávy pro Poslaneckou sněmovnu.

Ochránce na **metodické poradě sociálních pracovníků kraje Vysočina** představil zjištění z provedeného výzkumu zaměřeného na rozhodovací činnost soudů v oblasti podpůrných opatření²⁴, zšetření individuálních podnětů v oblasti veřejného opatrovnictví a z připravovaného výzkumu o zkušenostech obcí s výkonem opatrovnictví a dalších činnostech při ochraně zranitelných dospělých osob.

Ochránce v prvním čtvrtletí roku 2021 zveřejnil závěry dvou výzkumů na téma zaměstnávání lidí s postižením, na které navázala **sérií strategických setkání** se zástupci ústředních správních orgánů:

- s generálním ředitelem Úřadu práce se domluvil na pravidelném setkávání, sdílení dat a bližší spolupráci v oblasti zaměstnávání lidí s postižením,
- se zástupci Ministerstva vnitra se domluvil na osobní účasti na připravovaných setkáních s tajemníky městských úřadů a řediteli krajských úřadů,
- se zástupci Ministerstva vnitra – sekce pro státní službu, Ministerstva práce a sociálních věcí a sekretariátu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením se dohodl na dalším vzdělávání vedoucích služebních orgánů.

Ochránce se zúčastnil online **vzdělávací akce pořádané Evropskou akademií práva v Trevíru**. Webinar byl určen zejména pro advokáty, úředníky a pracovníky neziskových organizací ze všech zemí EU. Ochránce přednesl poznatky o ochraně práv lidí s postižením dle Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a příslušných směrnic EU. Zaměřil se zejména na případy lidí s postižením, které v minulosti řešil Soudní dvůr Evropské unie.

Ochránce se zúčastnil **semináře v Senátu**, který byl věnován problematice veřejného opatrovnictví, což je jedna z oblastí, která spadá do jeho působnosti. V rámci semináře ochránce představil poznatky ze šetření veřejného opatrovnictví, ale především upozornil na dlouhodobě přetrvávající problémy, což je především absence komplexního zákona upravující podpůrná opatření, nedostatečné využívání alternativ k omezení svéprávnosti a také malá osvěta laické i odborné veřejnosti.

Ochránce uspořádal **online setkání pro skupinu sebeobhájců** z Uherského Hradiště, prostřednictvím kterého představil svou působnost, zejména pak v oblasti práv lidí s postižením a následně diskutoval o problémech, kterým musí lidé s postižením čelit v každodenním životě.

Brno 28. července 2021

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

²⁴ Výzkum veřejného ochránce práv je dostupný na internetových stránkách veřejného ochránce práv, viz https://www.ochrance.cz/uploads-import/CRPD/Vyzkumy/2018_61_Vyzkum-svepravnost.pdf